

GOV-HER-NANCE

“Gov-her-nance” बुलेटिन, धनगढी उप-महानगरपालिकाक कैंयो समुदायमसे सिमवाटल हल्ला, नागरिक हुकनक जिज्ञासा ओ प्रश्न सिमोदक तथ्य पता लगाक, सक्कु नागरिक हुकन सूचित कर्ना काम कर्ता । हम्न यी बुलेटिनके माध्यमसे महिला (जन्निनक) ओ लैङ्गिक अल्पसंख्यकक मुद्दाहन बाहेर लानक उपमहानगरवासी ओ उपमहानगरपालिकाबीचम रहल सूचनक दूरी कम कराक लैङ्गिकमैत्री उपमहानगरके अवधारणह पूरा कर्ना लक्ष्य लेल बाटी ।

धनगढी उपमहानगरपालिका-९ म मोरैक सिन्क बनैटरहल स्थानीय जन्नि (महिला) ।

तस्वीर : जंगा चौधरी

पैनाहा/अंसाहा (गर्भवती) ओ लर्का पाइल (सुत्केरी) जन्निन् बिना रुप्याक चिल्गाँरीसे सहयोग कर्ना कार्यक्रम (निःशुल्क हवाई उद्धार कार्यक्रम)

“राष्ट्रपति महिला सशक्ति कार्यक्रम” नेपालके १२ जिल्लाम पूर्ण रुपमे लागु होस्याकल बा कलसे २२ जिल्लाम कहुँकहुँ लागु हुइल बा । यी कार्यक्रम लण्डन स्यावा निपुगल हिमाली गाउँठाउँमा बैठना पैनाहा ओ लर्का पाइल ब्यालक जन्निन् मुनासे बचैना वा खतरा हुइनासे बचाइक लाग लानल कार्यक्रम हो ।

गर्भवती ओ सुत्केरी निःशुल्क हवाई उद्धार कार्यक्रम सुदूरपश्चिम प्रदेशके ३ ठो जिल्लाम लागु होस्याकल बा ।

- डोटी - दिपायल सिलगढी नगरपालिकाबाहेक सक्कु स्थानीय तह
- बैतडी - दशरथ चन्द नगरपालिकाबाहेक सक्कु स्थानीय तह
- डडेलधुरा - आलिताल गाउँपालिका, नवदुर्गा गाउँपालिका ओ परशुराम गाउँपालिका

कार्यक्रम लागु कैगल सुदूरपश्चिम प्रदेशके यी ठाँउम ज्यान जोखिमम परल जन्निन्के बिर्वा सेती अञ्चल अस्पताल, धनगढीम हुइठ ।

स्रोत : <https://mowcsc.gov.np/uploads/uploads/iPM3L8BI9UQF3Gmgd0ClzUt8MGxkukFLEH3p3Sdw.pdf>

हल्ला ओ तथ्य

मै सड्क लाग ठ्वाज निकैक डाइबाबन्सड रना मन बा । का मै एकल महिला (अक्कल्हे जग्नि) ह डेना सुविधा भेटैम् ?

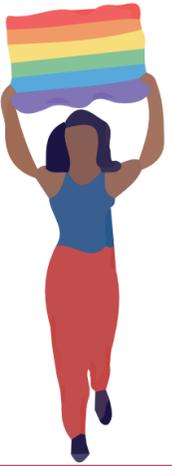
“एकल महिला” कलक ठर्वसे छुटल, विधवा, ३५ वर्ष नाँघल बिनाठ्वाज करल जग्नि मनै, ५ बरससे ढ्यार बरससम् ठर्वा हेराक बेपता हुइल जग्नि मनै, घरफुट्क भागबन्डा लगाक ठर्वसे अल्गा हुइल जग्नि मनैन् बुभाइठ । एकल महिलासे जोरगिल सक्कु कार्यक्रम वा योजनाम असिन जग्निन्फे सिमोट्गिल बा ।

श्रोत : <http://mowcsc.gov.np/uploads/uploads/w7xXNgQiTxS8rvpE5achY3s29prFLhkcLb17BMC3.pdf>

सक्कु प्रदेशम प्रदेश सरकार, सामाजिक विकास मन्त्रालय डग्निम रना लर्कन्क व्यवस्थापन कर्ठ । डग्निम रना लर्कन्के उद्धार, संरक्षण, लालनपालन, परिवार ओ सामाजिक पुनर्स्थापना, पुनर्मिलन, पुनर्पकीकरण, मनोसामाजिक परामर्श, सामाजिकीकरणके सङ्साँगा हुँकन्के बिर्वा, अनौपचारिक शिक्षा, कुछु सिखमिल्ना तालिमके व्यवस्थाफे सरकार कर्ठ । यी कार्यक्रमके खास उद्देश्य कलक डग्निम रना लर्कन् समाजम बैठनामेरिक वातावरण बनैना हो ओ फेन डोस्र डग्निम जैनासे बचैना हो ।

श्रोत: <https://mofaga.gov.np/model-law/566>

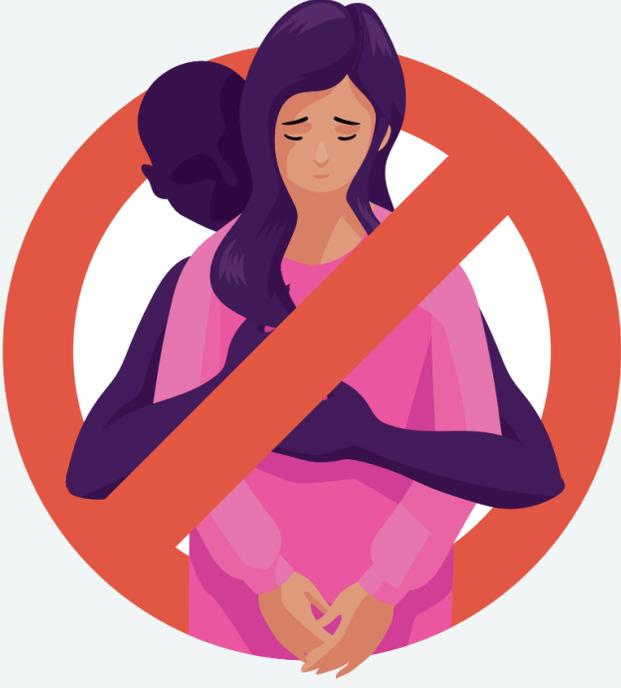
डग्निम रना बहुटसे लर्का दुःख पाइल देखपर्ठ । ओसिन लर्कन्के व्यवस्थापनके लाग सरकार कुछु निकर्ठ ?

सरकार लवन्डिन आइरन फोलिक एसिड खवैना कार्यक्रम लन्लबा हुँ ? कहाँ ओ कसिक पाजिठा यी बिर्वा ?

किशोरावस्थाम हुइना रक्तअल्पताके समस्याक् बाट उठाइक् लाग इ कार्यक्रम लानल हो । इ कार्यक्रम १० से १९ वर्षक् लवन्डिन् लक्षिक कैक लागु कैगिल हो । पढ जैना ओ निजिना लवन्डिन् महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका ओ स्वास्थ्यकर्मीहुँकर आइरन फोलिक एसिड बँटठ । लवन्डिन् हप्ताम एकचो कैक १३ हप्तासम आइरन फोलिक एसिड खाइपर्ठ । असिक १३ हप्तासम खा सेक्लसे १३ हप्तासम आइरन फोलिक एसिड निखाइपर्ठ । फे ओस्टहक १३ हप्तासम लठ्ठार हप्तक एकचो खाइपर्ठ । असिक लवन्डिन् सालभरिम् २६ हप्तासम, २६ चक्कि आइरन फोलिक एसिड खाइपर्ठ ।

श्रोत : <https://www.mofaga.gov.np/news-notice/2273>

धनगढी उपमहानगरपालिका-११ घोरसुवाम बैठना मिनादेवी वि.क. (और नाउँ) ४२ वर्षक हुइलि । भ्वाज हुइनासे पैल्ह उ लैहेर मजासे हासखेल कैक रहलहि । १५ वर्षक छुटिहम भ्वाज हो गैलिन् । भ्वाज हुइलक २ वर्षसम ठर्वसे मजा सम्बन्ध रलहिन् । परिवारम कब्बु भ्वाज निहुइलिन् । भ्वाज कर्लक २ बरस रहिक पहिल फ्यारा महिनावारी हुइलिन् । टबडोस्र घरक संस्कार हो कैक हुकहिन अल्ग बजारोम बैठपर्ना बाध्यता रलहिन् ।

महिनावारी हुइलक कैयो बरस बिट्लिन लेकिन लर्का निजर्मलिन् । इह कारणसे घरपरिवारम हुकहिन कर्ना व्यवहार फरक हुइललिन् । अब लर्का निहुइहिँ कैक हुकाहार ठर्वा और भ्वाज कर्लिन् । भ्वाज कर्लक

२/४ महिनापाछ हुकहार ठर्वा छुट्की जग्नि लेक भारत गैलिन् । भारत जाक छुट्की जग्नि २ ठो छावा ओ १ ठो छाइ जर्मेलि । ७ वर्षपाछ घर घुम्क अइलक ठर्वा हुकहिन बहुत दुःख डेहललिन् । घरमसे भाग कहललिन् । “तै बाँकी ट्वा सन्तान निहुइट, तै म्वार लायक निहुइट्या आब ट्वा काम निहो ।” कैक गर्याइ ललिन् । पिठफे ललिन् । ससुइया, ससुर्वा, ठर्वा, सौटिन्या ओ लर्कापर्कन्के यातना सह निसेक्क उ लैहेर जाक बैठ ललिन् । भ्वाज कै पैठलक छाइ, ज्या जसिन हुइलसेफे ठर्वक घर गैलम ओहइँ गैल मजा रहि कैक घरक मनै कहललिन् । आब उ यहरिक ना ओहरिक होगैलि । न्यायके लाग बहुत संघर्ष कैक बल्ल बल्ल उ आपन ठर्वसे अंशके नाउँम एक्ठो छुटिमुटि क्वाठा भेटैलि । ओहाँ बैठलम फे ठर्वसे दुःख पैलि । टब फेडोस्र उ लैहेर जाक बैठल बाटि । इ दुःख ट पलिरलहिन् । आजकाल हुकहिन पाठेघरके समस्या फे सटैल बाटिन् । सम्बन्धित निकायसे कुछु सहयोग मिल्ठाकि कैक आस कर्ल बाटिन् । लेकिन्, उ वडा कार्यालयसे मिल्न सहयोगके लाग पुगाइपर्ना औपचारिकता सम्भक्क दुःख लठिन् ।

“तै बाँकी ट्वा सन्तान निहुइट, तै म्वार लायक निहुइट्या आब ट्वा काम निहो ।” कैक गर्याइ ललिन् । पिठफे ललिन् । ससुइया, ससुर्वा, ठर्वा, सौटिन्या ओ लर्कापर्कन्के यातना सह निसेक्क उ लैहेर जाक बैठ ललिन् ।

समुदायके प्रतिनिधी आवाज

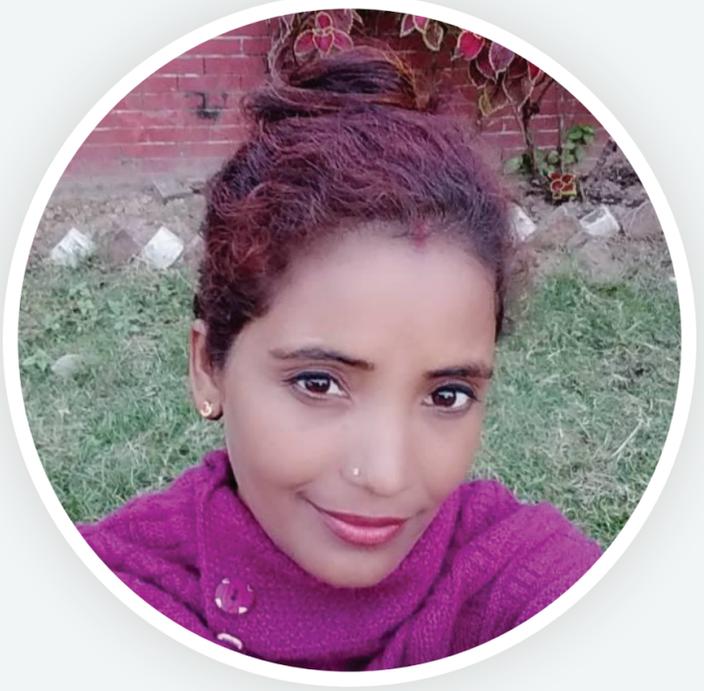

राधा वि.क.

वडा सदस्य,

धनगढी उप-महानगरपालिका वडा नं. ३

जन्मि मने जर्मटिसे हिंसाम परल रठ । ओम्नफे नेतृत्व करुइया जन्मिन्
कन् ज्याडा दुःख पाइल रठ । घरम, रानीतिक तहम, काम कर्ना ठाउँम
हुँकनके बाट निओनइना, अपममान कर्ना फे एक खालके हिंसा हो । जन्मि
(महिला) ओ ठारु (पुरुष) हुँकन घरम् फे बराबर व्यवहार निकैजिठा ।
जन्मिन् सक्कु चिजम ठर्वसे डबैल रठ । आपन स्वास्थ्यसे लेक भोट डर्ना
बाट फे ठर्वक् कहलअनुसार कर पर्ठा । टबमार जन्मिन्के स्तर विकास ओ
हुँकनके आघ बर्हहाइक लाग घरमसे जो बराबर व्यवहार कर पर्ठा ।
जनसंख्याअनुसार कोटा बनाइपर्ठा । स्थानीय तहम ढ्यारसे ढ्यार जन्मि
(महिला) प्रतिनिधिके सहभागीता हुइपर्ठा । टब जन्मिन्के बाट सुन्क, जन्मिन्के हितके निर्णय कर जन्मिन् लिरौसी हुइहिन्
।

बिनादेवी चौधरी

वडा सदस्य,

धनगढी उप-महानगरपालिका वडा नं. १९

ठारुन् (पुरुष) के सोचाइअनुसार चलना हमार समाजम जन्मिन् घरमकेल
ढर्ना काम कैजाइठ । जन्मि मने घरक् कामकेल कर्ठ कना मानसिकता
बा । यदि जन्मिन् कबुकाल काम परस घरसे बाहेर गैल कलसे ओ ठनिक
बेर रैक अइलकलसे बहुत बाट सुनपर्ठिन् । जन्मि मने कामम बाहेर गैलम
फे घर आक भन्सा करपर्ना बाध्यता बाटिन् । समजाम इ सक्कु काम जन्मि
नन्के लाग केल हो कना सोच अभिनफे पलि बा । लेकिन, काम कर
गैलम महिन् सक्कुज सहयोग कर्ल । सबसे ढ्यार सहयोग मै आपन
ठर्वसे पैनु । उ महि घरक बाहेरकेल नाहि घरम् मात रिभैना, माँरा ढुइना,

लुगा ढुइनासेले सक्कु काम कैडेठ । ठर्वसे अट्टा ढ्यार सहयोग पाख महि बरा भाग्यमानी हस् लागठ । त्वा काम डेरक्
वडाके और मैनेफे आपन आपन छाइ, पटोइहेन, जन्मिन् (श्रीमती) टुह फे बिनक्नह समाजके लाग काम कर पर्ठा कैक
प्रोत्साहन कर्ठ ।

DISCLAIMER

यी अंकमा सिमेट्रिअल जानकारी समुदायम काम कर्ति रहल स्वयंसेवक, अनलाइन माध्यमसे लेहल आधिकारिक स्रोत, सरकारी कार्यालय ओ अकाउन्टबिलिटी ल्याब नेपालके फेलोसिमअन्तर्गत काम कर्ति रहल महिला समूहके कैयौठे मनैनसे प्रत्यक्ष ओ अप्रत्यक्ष रूपमा बढ्वाक तयार कैगिल हो । विषयके महत्व, सान्दर्भिकता ओ धनगढी उपमहानगरपालिकाम पारसेवना सकारात्मक प्रभावह ध्यान डेक यी विषयवस्तु छान्गिल बा । यी अंकमा सिमेट्रिअल जानकारी बुलेटिन प्रकाशित हुइल मितिसम् सत्य बा ।

“Gov-her-nance” अकाउन्टबिलिटी ल्याब नेपालले धनगढी उपमहानगरपालिकासँगको सहकार्य र CFLI को सहयोगमा तयार गरिएको हो ।